

P

F

PATIENTFÖRSÄKRIN

Patientförsäkringsföreningen

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2016

INNEHÅLL

Verksamhetsberättelse — Patientförsäkringsföreningen _____ 1

Verksamhetsberättelse — Patientskadenämnden _____ 2

Årsredovisning — Patientförsäkringsföreningen _____ 3

Årsredovisning — Patientförsäkringsföreningens Service AB _____ 17

Patientförsäkringsföreningen

Patientförsäkringsföreningen (PFF) är ett samarbetsorgan för Sveriges patientförsäkringsföretag. PFF hjälper de som drabbats av patientskada orsakad av en oförsäkrad vårdgivare.

Föreningens administration

PFF:s administration består av en verkställande direktör, en sekreterare och fyra handläggare med kompetens inom inkasso, försäkring och skadereglering. Alla arbetar deltid med PFF:s verksamhet.

År 2016 i korthet

Skadeanmälningar

PFF tog emot 181 (87 under år 2015) skadeanmälningar. Majoriteten av dessa gäller försäkrade vårdgivare där patienten inte lyckats ta reda på var vårdgivaren är försäkrad. Ökningen jämfört med 2015 bedöms bero på att allt fler personer slussas vidare från t.ex. Institutionen för vård och omsorg till PFF för att få hjälp med att identifiera försäkringsgivaren.

PFF utreder försäkringsförhållandet och sänder tillbaka anmälan med information om aktuell försäkringsgivare. Under året sändes 146 (68) anmälningar tillbaka och 35 (19) hanterades av PFF. Av dessa 35 är 24 (12) skador som uppkommit inom tandvård och 11 (7) skador som orsakats av annan typ av vårdgivare.

Skadereglering

Under året betalade PFF ut 343,8 (105,7) tkr kronor i ersättningar. PFF slutreglerade 37 (11) skador och hade 37 (39)

pågående skadeärenden vid årets slut. Av dessa gällde 27 (26) skada inom tandvård.

Avgifts- och regressärenden

PFF debiterar oförsäkrade vårdgivare en patientförsäkringsavgift. Av de ärenden som anmäldes till PFF under året blev 29 (19) nya avgiftsärenden.

Patientskadeersättningen som PFF betalat ut krävs tillbaka från den oförsäkrade vårdgivaren genom ett regressförfarande.

Under året har 142,9 (42) tkr betalats in till PFF i patientförsäkringsavgift och 158,7 (0) tkr i regresser. Vid årets slut hade

PFF 18 (12) pågående avgiftsärenden och 32 (17) pågående regressärenden.

Boken "Patientskadelagen - en kommentar m.m."

Boken gavs ut under hösten och PFF:s dotterbolag, Patientförsäkringsföreningens Service AB, administrerar dess publicering och distribution.

Medlemmar

PFF fick två nya medlemmar* under året och de var 19 till antalet vid årets slut. Vardia Insurance Group ASA:s medlemskap upphörde vid årsskiftet.

Medlemmar 2016

Cosa Försäkrings AB i likvidation*
 Folksam Ömsesidig Sakförsäkring
 Försäkrings AB Göta Lejon
 Gjensidige Forsikring ASA Norge, svensk filial
 If Skadeförsäkring AB
 International Insurance Company of Hannover SE, Sverige filial (företrätt av Svedea)
 Kommunassurans Syd Försäkrings AB
 Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag (Löf)
 Länsförsäkringsbolagen
 Moderna Försäkringar, filial till Tryg Forsikring A/S Danmark
 Nordeuropa Försäkring AB
 Protector Försäkring Sverige, filial av Protector Forsikring ASA Norge
 S:t Erik Försäkrings AB
 Stockholmsregionens Försäkring AB
 Svenska Kommun Försäkrings AB
 Trygg-Hansa Försäkring filial, Codan
 Vardia Insurance Group ASA
 W.R. Berkley Insurance AG, filial Sverige*
 Zurich Insurance plc (Ireland), filial Sverige

Styrelse 2016

Ordförande:
 Bengt Westerberg

Vice ordförande:
 Marie-Louise Zetterström, Löf

Ordinarie ledamöter:
 Henrik Ask, Löf
 Maria Edström,
 If Skadeförsäkring AB
 Peter Sandberg,
 Länsförsäkringar AB

Suppleanter:
 Gunilla Friberg
 Trygg-Hansa
 Försäkring filial, Codan
 Anne Sundell Bois,
 Löf

Vd:
 Mats Olausson

Patientskadenämnden

Patientskadenämnden (PSN) är en rådgivande nämnd i ärenden som rör patientförsäkringen.

Nämnden

PSN består av ordförande och 6 övriga ledamöter. Ordföranden är en lagfaren domare. Det finns en eller flera ersättare för ordföranden och övriga ledamöter. Samtliga utses för en period av tre år. Försäkringsgivarledamoten med ersättare utses av Patientförsäkringsföreningen (PFF). Övriga utses av regeringen.

Nämndens kansli

Vid årsskiftet 2016/2017 bestod kansliet av 12 föredragande jurister, en administratör och en kanslichef.

Fem av de föredragande juristerna samt administratören arbetar även för Läkemedelskadenämnden (LMSN). Den är motsvarigheten till PSN för den frivilliga läkemedelsförsäkringen.

År 2016 i korthet

Ärendehantering

Under året inkom 2 066 (1 949 under år 2015) nya ärenden till PSN för prövning. Nämnden hade 56 (47) sammanträden under året och avslutade 1 966 (1 547) ärenden. Genomsnittlig handläggningstid var 6,7 månader.

Vid årsskiftet 2016/2017 var ärendebalansen 1 161 (1 061), inklusive de ärenden som var bordlagda och återförda till försäkringsbolagen för kompletterande handläggning.

Under året inkom 106 (118) nya ärenden till LMSN. Vid 6 sammanträden avslutade nämnden 134 (134) ärenden. Handläggningstiden påverkas främst av när i tiden ärendena inkommer till LMSN i förhållande till nämndens sammanträden.

Digitalisering av LMSN

Under året övergick ärendehantering inom LMSN från att ske i pappersform till en digital process. Ärendena överförs nu digitalt från Läkemedelsförsäkringen till LMSN:s ärendehanteringssystem. Ledamöterna får sedan tillgång till ärendena genom att logga in på en digital portal.

Fler ordförande och medicinskt sakkunniga

Den ökande ärendevolymen inom PSN har lett till att ordförandekretsen behövt förstärkas och tre nya ordförande utsågs under året.

Ytterligare två medicinskt sakkunniga ortopedier utsågs också då en stor del av ärendena i nämnden rör området ortopedi.

Personalförändringar vid nämndens kansli

Två nya föredragande jurister började sin anställning i januari och ytterligare en i augusti.

Den ökande inströmningen av ärenden till PSN har fått till följd att ärendebalanserna har ökat och handläggningstiden förlängts. Detta har lett till ett behov av förstärkning på föredragandesidan.

Träff för medicinskt sakkunniga

En träff för medicinskt sakkunniga i PSN och LMSN hölls under våren. Här diskuterades gemensamma frågor och deltagarna fick möjlighet att utbyta erfarenheter.

Nordisk konferens

Nordisk konferens för patientskadenämnder hölls i Oslo i september. Från Sverige deltog några av ordförandena i PSN och de föredragande juristerna vid kansliet. Några av de ämnen som avhandlades var språkhantering, bevisfrågor, produktskador och kosmetiska behandlingar.

Ordförandeträffar

Träffar mellan ordförandena och föredragandena i PSN hölls två gånger under året. Här diskuteras principiella ärenden och för nämnderna övergripande aktuella frågor. Inom LMSN hölls en motsvarande träff under hösten.

Utbildning

Under hösten hölls en utbildningsdag för PSN:s ledamöter och kansliets personal. Ämnena var det digitala arbetssättet, skador inom gynekologi och förlossningsvård, skadeståndsrättslig ersättning för inkomstförlust och Löf:s skadeförebyggande arbete.

Styrelsen och verkställande direktören för

Patientförsäkringsföreningen

Org nr 802402-7404, får härmed avge

Årsredovisning

för räkenskapsåret 1 januari — 31 december 2016

INNEHÅLL

Förvaltningsberättelse	4
Resultaträkning	6
Balansräkning	7
Noter med redovisnings- och värderingsprinciper	8
Underskrifter	13
Revisionsberättelse	14

Förvaltningsberättelse

Allmänt om verksamheten

Patientförsäkringsföreningen (PFF) är ett samarbetsorgan för Sveriges patientförsäkringsföretag. Föreningens huvuduppgift är att hantera skador som orsakats av oförsäkrade vårdgivare och betala ut patientskadeersättning. Övriga uppgifter är att:

- återkräva patientskadeersättning från oförsäkrade vårdgivare,
- debitera oförsäkrade vårdgivare en särskild avgift (patientförsäkringsavgift),
- finansiera och administrera Patientskadenämnden (PSN),
- i övrigt verka för medlemmarnas gemensamma intressen, t.ex. att informera vårdgivare om försäkringsplikten.

Medlemskap i PFF är obligatoriskt för de företag som säljer patientförsäkring i Sverige.

PFF hjälper även skadedrabbade patienter att ta reda på var vårdgivaren är försäkrad. Om vårdgivaren saknar försäkring hanteras skadan av PFF. I annat fall hänvisas patienten till vårdgivarens försäkringsbolag.

PFF finansierar och administrerar **Patientskadenämnden** (PSN). Nämnden är ett rådgivande organ som lämnar yttranden i skadeärenden på begäran av patient eller annan skadelidande, vårdgivare, försäkringsgivare eller domstol. Nämnden verkar för en enhetlig och rättvis tillämpning av patientskadelagens regler om patientskadeersättning. PSN prövar skador från de försäkringsgivare som tillhandahåller patientförsäkring samt de oförsäkrade skador som hanteras av PFF.

De flesta tillverkare och leverantörer av läkemedel i Sverige har tecknat den frivilliga läkemedelsförsäkringen, vilken administreras av Läkemedelsförsäkringsföreningens Service AB (LFF Service AB). Genom avtal med LFF Service AB åtar sig PFF:s helägda dotterbolag **Patientförsäkringsföreningens Service AB** (PSAB) att administrera Läkemedelsskadenämnden (LMSN), en rådgivande nämnd inom läkemedelsförsäkringen.

Finansiering

PFF:s verksamhet finansieras i enlighet med patientskadelagen av medlemmarna. Medlemmarna har ett solidariskt ersättningsansvar genom PFF. Kostnaden för såväl PFF som PSN fördelas huvudsakligen utifrån medlemmarnas marknadsandel under föregående år inom området patientförsäkring.

Verksamheten under året och förväntad framtida utveckling

Antalet anmälda ärenden till PFF under året är betydligt fler än 2015. Av de ärenden som inkom under 2016 är andelen som PFF ska hantera p.g.a. att vårdgivaren är oförsäkrad, densamma som tidigare. Majoriteten av de anmälningar som PFF hanterar avser, liksom under tidigare år, skador som uppkommit vid besök hos oförsäkrade privata tandvårdsgivare.

Intäkterna från avgifter och regresser är högre än förväntat. Den främsta förklaringen är att avgifter från 2015 betalades först under 2016 samtidigt som 2016 års avgifter i stort sett kunnat hanteras under innevarande år. Inflödet av nya ärenden under 2016 var jämnare än året innan då merparten inkom mot slutet av året. Dessutom har fler skador avslutats vilket medfört högre intäkter från regresser mot vårdgivarna.

Administrationen av PSN hanteras av ett kansli där medarbetarna är anställda av PFF. De medarbetare som administrerar LMSN är anställda i PFF:s dotterbolag PSAB medan huvuddelen av PFF:s uppgifter utförs av medarbetare som har sin anställning i Svensk Försäkring Administration AB, Trafikförsäkringsföreningens dotterbolag.

Under 2016 har trenden med ett ökande ärendeflöde till PSN fortsatt. Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag (Löf) står för omkring 95 % av de ärenden som inkommer till nämnden. Löf har fortsatt arbetet med att korta sina handläggningstider vad gäller beredningen av ärenden till nämndprövning, vilket ledde till en ökad leverans av ärenden till nämnden. Det prognosticerade inflödet av ärenden överskreds och den genomsnittliga handläggningstiden i nämnden förlängdes från 5 månader föregående år till omkring 7 månader 2016.

Verksamhetsrisker

Den största risken inför 2017 är att inte ha en tillräcklig bemanning för att kunna fullgöra verksamheternas uppdrag. Detta hanteras genom att volymen av inkommande ärenden följs upp, så att personalstyrkan kan ökas om behov uppstår.

Flerårsöversikt (belopp i tkr)

	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Nettoomsättning	143	42	169	118	67
Resultat efter finansiella poster	-26 700	-21 650	-19 476	-17 815	-16 977
Balansomslutning	20 198	6 434	4 913	14 408	5 582
Soliditet	0%	0%	0%	0%	0%
Medelantalet anställda	12	10	8	8	7

Definition av nyckeltal

Soliditet Justerat eget kapital/Balansomslutning

Förändring i eget kapital

	Fritt eget kapital
Vid årets början	-
Tillskott från medlemmarna	26 876 274
Årets resultat	-26 876 274
Vid årets slut	-

Tillskott från medlemmar avser att täcka årets underskott.

Förslag till resultatdisposition

Patientförsäkringsföreningen redovisar en förlust för räkenskapsåret. Medlemsföretagen täcker förlusten genom ett tillskott till eget kapital i enlighet med det solidariska ansvaret.

Resultaträkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2016-01-01 - 2016-12-31</i>	<i>2015-01-01 - 2015-12-31</i>
Nettoomsättning	1	142 920	42 496
		<u>142 920</u>	<u>42 496</u>
Rörelsens kostnader			
Årets skadekostnader	2	-163 403	-215 210
Övriga externa kostnader	3	-15 948 286	-12 067 672
Personalkostnader	4	-10 585 089	-9 311 968
Avskrivning av materiella anläggningstillgångar		-137 945	-96 456
Övriga rörelsekostnader		<u>-8 490</u>	<u>-</u>
Rörelseresultat		-26 700 293	-21 648 810
Resultat från finansiella poster			
Övriga ränteintäkter		1 137	344
Räntekostnader		<u>-501</u>	<u>-1 646</u>
Resultat efter finansiella poster		-26 699 657	-21 650 112
Skatt på årets resultat	5	<u>-176 617</u>	<u>-70 212</u>
Årets resultat		-26 876 274	-21 720 324

Balansräkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2016-12-31</i>	<i>2015-12-31</i>
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier	6	292 730	246 396
		<u>292 730</u>	<u>246 396</u>
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	7	100 000	100 000
		<u>100 000</u>	<u>100 000</u>
Summa anläggningstillgångar		392 730	346 396
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		14 635 024	-
Fordringar hos koncernföretag		-	21 677
Fordringar på medlemmar och kunder		2 040 051	-
Uppskjuten skattefordran		-	176 617
Skattefordringar		437 756	262 891
Övriga fordringar		195 054	1 746
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	8	784 616	1 165 318
		<u>18 092 501</u>	<u>1 628 249</u>
Kassa och bank		1 712 370	4 459 281
Summa omsättningstillgångar		19 804 871	6 087 530
SUMMA TILLGÅNGAR		20 197 601	6 433 926

Balansräkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2016-12-31</i>	<i>2015-12-31</i>
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Tillskott från medlemmar		26 876 274	21 720 324
Årets resultat		-26 876 274	-21 720 324
Summa eget kapital		-	-
Avsättningar			
Oreglerade skador	9	1 078 365	1 100 033
		<u>1 078 365</u>	<u>1 100 033</u>
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		1 173 238	1 261 130
Skulder till koncernföretag		319 454	-
Skulder till medlemmar och kunder		-	1 294 168
Övriga skulder		408 657	1 299 372
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	10	17 217 887	1 479 223
		<u>19 119 236</u>	<u>5 333 893</u>
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		20 197 601	6 433 926

Noter med redovisnings- och värderingsprinciper

Belopp i kr om inget annat anges

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med Årsredovisningslagen (1995:1554) och Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2012:1).

Patientförsäkringsföreningen är ett samarbete mellan patientförsäkringsföretagen i Sverige vars verksamhet är lagreglerad. PFF är inte försäkringsgivare utan företräder medlemsbolagen i ett antal frågor. Av lagstiftningen framgår att PFF i vissa frågor ska uppfattas som huvudman även om det är medlemmarna som bär det slutliga ansvaret genom sitt solidariska ansvar. Av PFF:s stadgar framgår att räkenskaperna ska föras enligt Bokföringslagen med iakttagande av Finansinspektionens föreskrifter. Innebörden av att följa sagda föreskrifter framgår inte av stadgarna. Det finns få liknande verksamheter från vilka stöd i redovisningsfrågan kan hämtas.

Med stöd i ÅRL 2 kap 3§ tillämpas principen om att redovisningen ska ge en rättvisande bild av föreningens ställning och resultat. Mot bakgrund av den speciella ställning som PFF har, den praxis för redovisning som sedan länge etablerats samt att redovisningen ska vara transparent och lättillgänglig för samtliga medlemsbolag och övriga intressenter, redovisas förlusttäckningen genom ett tillskott till eget kapital. Medlemmarna har ett lagstadgat solidariskt ansvar för förlusttäckningen och medlemskapet är obligatoriskt enligt lag. Föreningens finansiella ställning påverkas inte av valt sätt att redovisa. Övriga redovisningsprinciper framgår nedan samt av relevanta noter i denna årsredovisning.

Ändrad redovisningsprincip

Från och med år 2016 redovisas medlemsbolagens tillskott direkt mot eget kapital. Tidigare redovisades dessa som en del av nettoomsättningen. Jämförelsetalen har omräknats.

Koncernuppgifter

Patientförsäkringsföreningen är moderbolag till det helägda dotterbolaget Patientförsäkringsföreningens Service AB org nr 556683-2688 med säte i Stockholm.

Koncernen definieras enligt ÅRL 1 kap 3 § som en mindre koncern och upprättar därför enligt ÅRL 7 kap 3 § inte koncernredovisning.

Värderingsprinciper

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inte annat anges nedan.

Avskrivningsprinciper för anläggningstillgångar

Avskrivningar enligt plan baseras på ursprungliga anskaffningsvärden och beräknad nyttjandeperiod. Nedskrivning sker vid bestående värdenedgång.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Materiella anläggningstillgångar

Inventarier	5 år
Datorer	3 år

Fordringar

Fordringar har efter individuell värdering upptagits till belopp varmed de beräknas inflyta.

Skatt

Uppskjuten skatt beräknas genom att temporära skillnader, på balansdagen, mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder multipliceras med relevant skattesats.

Uppskjutna skattefordringar i avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att beloppen kan utnyttjas mot framtida skattepliktiga överskott.

Oreglerade skador

Avsättningen för oreglerade skador avser såväl kända som okända skador som Patientförsäkringsföreningen kan bli skyldig att reglera. Föreningen kan via avräkning föra skadan vidare på medlemmarna, men har en skyldighet att reglera skadan gentemot den skadelidande och redovisar därför en skuld i balansräkningen.

Avsättningen består av en ekonomisk uppskattning av PFF:s ansvarighet för inträffade oreglerade skadefall samt kostnader för regleringen av dessa. Skador kan anmälas upp till 10 år efter den tidpunkt då skadan inträffade. Utifrån analys om faktisk utveckling och bedömning av fortsatt utveckling görs en aktuariell beräkning av den totala avsättningen för oreglerade och okända skador. Kända skador bedöms individuellt.

Utvecklingsmönstret beräknas med s.k. chain-ladder. Den innebär att per utvecklingsår uppskatta hur stor andel av relevant storhet som ännu inte inträffat. De skattade utvecklingsfaktorerna anpassas till kända kvalitativa förhållanden som kan ha påverkat det historiska utvecklingsmönstret.

Uppskattningen, baserat på antalet skador, granskas särskilt med avseende på förändrad definition eller registrering av känd skada. Uppskattning, baserad på känd kostnad, granskas särskilt med avseende på utvecklingsresultatet för kända skador.

Den samlade avsättningen, för kända och okända skador, utvärderas särskilt med avseende på utvecklingsresultat för alla skador.

Redovisning av intäkter

Patientförsäkringsavgiften som utgör huvuddelen av nettoomsättningen bokförs i den takt de inflyter.

Leasing

Samtliga leasingavtal redovisas som operationella i enlighet med de ekonomiska risker och fördelar som är förknippade med leasingobjekten.

I not specificeras aktuella samt framtida förväntade leasingkostnader. Där återfinns även beskrivning av väsentliga ingångna leasingavtal.

Pensionspremier

I stora delar av försäkringsbranschen tillämpas den kollektivavtalade tjänstepensionsplanen, FTP-planen. Denna är uppdelad i två avdelningar; FTP 1 för tjänstemän som är födda 1972 eller senare och FTP 2 för tjänstemän som är födda 1971 eller tidigare. FTP 1 är avgiftsbestämd medan FTP 2 innehåller såväl en förmånsbestämd som en premiebestämd förmån. Då pensionspremier betalas löpande för både FTP 1 och FTP 2 tillämpas förenklingsregeln avseende redovisningen av FTP 2.

Periodisering av pensionskostnader enligt 62-årsregeln

Inom FAO-området tillämpas en kollektivavtalad tjänstepensionsplan, FTP-planen.

För tjänstemän födda 1955 eller tidigare och som omfattades av FTP-planen 20 juni 2006 respektive 29 juni (SACO-medlemmar) gäller en övergångsregel som ger tjänstemannen rätt att från tidigast 62 års ålder lyfta en ålderspension. Arbetsgivaren ska i dessa fall finansiera ålderspensionen mellan 62 och 65 års ålder.

Vid periodisering av kostnader för denna 62-årsregel uppkommer temporära skatteskillnader när det gäller pension och särskild löneskatt.

Händelser efter balansdagen

Inga väsentliga händelser har inträffat efter balansdagen som påverkar bedömningen av föreningens resultat och ställning.

Not 1   Nettoomsättning

	2016	2015
Patientförsäkringsavgift	142 911	42 491
Övrigt	9	5
	<u>142 920</u>	<u>42 496</u>

Not 2   Årets skadekostnader

	2016	2015
<i>Årets skador</i>		
Utbetalda ersättningar	-	-3 150
Avsättning för oreglerade skador	-219 000	-254 000
Avvecklingsresultat på tidigare års skador	55 597	41 940
	<u>-163 403</u>	<u>-215 210</u>

Not 3   Leasingavgifter avseende operationella leasingavtal

	2016	2015
Summa minimileasavg inom 1 år	671 376	623 904
Summa minimileasavg 1-5 år	-	623 904
Summa minimileasavg >5 år	-	-
Räkenskapsårets leasingkostnader	721 198	654 381

Föreningen hyr verksamhetslokaler från Svensk Försäkring Administration AB som i sin tur hyr från Vasakronan AB. Objektet är Vasakronan AB:s egendom. Hyresavtalet löper fram till 2017-12-31. Uppsägning ska ske senast 9 månader före hyrestidens utgång, annars förlängs avtalet med tre år.

Under hösten 2016 har Svensk Försäkring Administration AB tagit upp förhandlingar med Vasakronan AB om förlängning av hyresavtalet men något nytt eller förlängt avtal har vid årsredovisningens upprättande inte träffats. I not specificeras därför enbart kostnaden till och med nuvarande avtals utgång 2017-12-31 då framtida kostnader ännu är okända.

Not 4   Anställda och personalkostnader

	2016	2015
Medelantalet anställda	12	10
<i>Varav kvinnor</i>	61%	66%
<i>Varav män</i>	39%	34%
<i>Löner, andra ersättningar och sociala kostnader</i>		
Löner och ersättningar, styrelse och vd	173 000	171 000
Löner och ersättningar, övriga anställda	6 374 348	5 229 556
	<u>6 547 348</u>	<u>5 400 556</u>
Pensionskostnader, styrelse och vd	-	-
Pensionskostnader, övriga anställda	1 165 127	1 446 474
	<u>1 165 127</u>	<u>1 446 474</u>
Sociala kostnader (exklusive pensionskostnader)	2 362 041	2 050 721

Löner och ersättningar avser endast personal i Sverige.

Vd är inte anställd i Patientförsäkringsföreningen eller PFF Service AB. Styrelse och vd arvoderas av Patientförsäkringsföreningen. Utbetalt arvode är ej pensionsgrundande.

Könsfördelning i företagsledningen.

	2016	2015
	<i>Andel kvinnor</i>	<i>Andel kvinnor</i>
Styrelse och vd	33%	33%

Not 5 Skatt på årets resultat

	2016	2015
Uppskjuten skatt	-176 617	73 309
Aktuell skatt	-	-143 521
	-176 617	-70 212

Avstämning av effektiv skatt

	Procent	Belopp	Procent	Belopp
Resultat före skatt		-26 699 657		-21 650 112
Skatt enligt gällande skattesats	22,0%	5 873 925	22,0%	4 763 025
Ej avdragsgilla kostnader	0,4%	116 278	-0,6%	-131 358
Ej skattepliktiga intäkter	0,0%	250	0,0%	76
Kostnader som får dras av men som ej är bokförda	0,0%	1 395	0,0%	3 208
Ökning av underskottsavdrag utan motsvarande aktivering av uppskjuten skatt	-0,3%	-79 067	0,0%	-
Redovisad effektiv skatt	22,1%	-	21,4%	-143 521

Not 6 Inventarier

	2016	2015
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	828 488	643 437
Nyanskaffningar	192 770	203 164
Avyttringar och utrangeringar	-52 843	-18 113
	968 415	828 488
<i>Akkumulerade avskrivningar enligt plan</i>		
Vid årets början	-582 092	-503 749
Avyttringar och utrangeringar	44 352	18 113
Årets avskrivning enligt plan	-137 945	-96 456
	-675 685	-582 092
Redovisat värde vid årets slut	292 730	246 396

Not 7 Aktier i koncernföretag

	2016	2015
Vid årets början	100 000	100 000
Redovisat värde vid årets slut	100 000	100 000

Specifikation av moderföretagets innehav av andelar i dotterföretag

<i>Dotterföretag / Org nr / Säte</i>	<i>Eget kapital</i>	<i>Årets resultat</i>	<i>Andel i % 1)</i>	<i>Antal andelar</i>
Patientförsäkringsföreningens Service AB 556683-2688, Stockholm	186 294	-41 402	100	1 000

1) Ägarandelen av kapitalet avses, vilket även överensstämmer med andelen av rösterna för totalt antal aktier.

Not 8 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2016	2015
Hyra	167 843	174 632
Förutbetalda personalrelaterade försäkringar	87 601	98 191
Förutbetalda lokal- och IT-gemensamma kostnader	96 272	94 605
Förutbetalda kostnader Shared Service Center	362 734	333 594
Förutbetald kostnad för inhyrd personal	-	166 250
Övriga poster	70 166	298 046
	<u>784 616</u>	<u>1 165 318</u>

Not 9 Oreglerade skador

	2016	2015
Ingående avsättning för oreglerade skador	1 100 033	989 341
Känd reserv årets skador	45 000	80 000
Känd reserv tidigare års skador	533 365	520 033
IBNR årets skador	174 000	174 000
IBNR tidigare års skador	326 000	326 000
	<u>1 078 365</u>	<u>1 100 033</u>
Årets förändring	<u>-21 668</u>	<u>110 692</u>
Utgående avsättning för oreglerade skador	1 078 365	1 100 033

Avsättningen för oreglerade skador avser såväl kända som okända skador som Patientförsäkringsföreningen kan bli skyldiga att reglera. Föreningen kan via avräkning föra skadan vidare på medlemmarna, men har en skyldighet att reglera skadan gentemot den skadelidande och redovisar därför en skuld i balansräkningen.

Not 10 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2016	2015
Förutbetalda intäkter	14 693 827	-
Personalrelaterade skulder	635 804	1 200 042
Arvoden Patientskadenämnden	1 681 172	-
Övriga poster	207 084	279 181
	<u>17 217 887</u>	<u>1 479 223</u>

Stockholm den 13 mars 2017

Bengt Westerberg
Ordförande

Mats Olausson
Verkställande direktör

Henrik Ask

Maria Edström

Peter Sandberg

Marie-Louise Zetterström

Vår revisionsberättelse har lämnats den 13 mars 2017
Ernst & Young AB

Magnus Fagerstedt
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till föreningsstämman i Patientförsäkringsföreningen, org.nr 802402-7404

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Patientförsäkringsföreningen för år 2016.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning av Patientförsäkringsföreningen för år 2016.

Vi tillstyrker att föreningsstämman beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisions sed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisors sed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot föreningen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisions sed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot föreningen.

Som en del av en revision enligt god revisions sed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder

som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Stockholm den 13 mars 2017

Ernst & Young AB

Magnus Fagerstedt
Auktoriserad revisor

Styrelsen och verkställande direktören för

Patientförsäkringsföreningens Service AB

Org nr 556683-2688, får härmed avge

Årsredovisning

för räkenskapsåret 1 januari — 31 december 2016

INNEHÅLL

Förvaltningsberättelse	18
Resultaträkning	19
Balansräkning	20
Noter med redovisnings- och värderingsprinciper	21
Underskrifter	24
Revisionsberättelse	25

Förvaltningsberättelse

Allmänt om verksamheten

Patientförsäkringsföreningens Service AB (PSAB) är ett helägt dotterbolag till Patientförsäkringsföreningen (PFF, organisationsnummer 802402-7404). Genom avtal med Läkemedelsförsäkringsföreningens Service AB (LFF Service AB) har PSAB åtagit sig att administrera Läkemedelsskadenämnden (LMSN). Enligt avtalet administreras föredragningarna och nämndsadministrationen inom LMSN av 1,5 heltidstjänster vid PSAB. LMSN är en rådgivande nämnd som prövar ärenden inom läkemedelsförsäkringen på begäran av skadelidande eller försäkringsgivaren. Nämnden ska verka för en enhetlig och rättvis tillämpning av ersättningsåtagandet inom läkemedelsförsäkringen. Läkemedelsbolag kan ansluta sig till LFF Service AB för att omfattas av läkemedelsförsäkringen.

Finansiering

LMSN:s verksamhet finansieras av LFF Service AB.

Verksamheten under året och förväntad framtida utveckling

LMSN:s åtagande är enligt avtal begränsat till att behandla max 150 ärenden per år. Inflödet av ärenden till nämnden har under året legat under denna gräns.

Under året har 6 sammanträden hållits i LMSN.

Efter vaccinationen mot svininfluensa har Läkemedelsförsäkringen ett stort antal pågående skaderegleringsärenden kring narkolepsi. Framtida tvister kring ersättningsfrågor kan göra att antalet ärenden till nämnden ökar under kommande år.

Under året har PSAB administrerat publicering och distribution av verket Patientskadlagen – en kommentar m.m., författat av Carl Espersson, tidigare sekreterare i PSN och försäkringsjurist med inriktning på patientförsäkringsfrågor och Ulf Hellbacher, ordförande i PSN och f.d. lagman.

Verksamhetsrisker

PSAB är en liten organisation som löper risk att tappa viktig nyckelkompetens. Denna risk hanteras främst genom att flera medarbetare inom PFF har delade anställningar mellan PFF och PSAB. Det medför att flera medarbetare har möjlighet att hantera de tjänster som levereras till LMSN.

Flerårsöversikt (belopp i tkr)

	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Nettoomsättning	4 327	4 336	4 045	3 287	2 892
Resultat efter finansiella poster	-35	95	15	45	44
Balansomslutning	1 337	1 878	1 048	3 406	1 218
Soliditet	14%	12%	16%	5%	11%
Medelantalet anställda	2	2	2	2	2

Definition av nyckeltal

Soliditet Justerat eget kapital/Balansomslutning

Förändring i eget kapital

	Aktiekapital	Fritt eget kapital
Vid årets början	100 000	127 696
Årets resultat		-41 402
Vid årets slut	100 000	86 294

Förslag till resultatdisposition

Styrelsen föreslår att balanserat resultat, kronor 86 294 kr, förs över i ny räkning.

Vad beträffar företagets resultat och ställning i övrigt, hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande noter.

Resultaträkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2016-01-01 - 2016-12-31</i>	<i>2015-01-01 - 2015-12-31</i>
Nettoomsättning	1	4 326 845	4 335 537
Övriga rörelseintäkter	2	<u>304 000</u>	<u>-</u>
		4 630 845	4 335 537
Rörelsens kostnader			
Övriga externa kostnader	3	-2 889 349	-2 667 126
Personalkostnader	4	-1 762 313	-1 560 299
Avskrivning av materiella anläggningstillgångar		<u>-14 542</u>	<u>-12 976</u>
Rörelseresultat		-35 359	95 136
Resultat från finansiella poster			
Övriga ränteintäkter		215	207
Räntekostnader		<u>-42</u>	<u>-154</u>
Resultat efter finansiella poster		-35 186	95 189
Skatt på årets resultat	5	<u>-6 216</u>	<u>-30 649</u>
Årets resultat		<u>-41 402</u>	<u>64 540</u>

Balansräkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2016-12-31</i>	<i>2015-12-31</i>
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier	6	20 930	11 088
Summa anläggningstillgångar		20 930	11 088
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Fordringar hos koncernföretag		301 214	-
Uppskjuten skattefordran		37 938	44 154
Skattefordringar		76 772	28 799
Övriga fordringar		68 908	170 396
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	7	142 784	212 668
		627 616	456 017
Kassa och bank		688 307	714 823
Summa omsättningstillgångar		1 315 923	1 867 146
SUMMA TILLGÅNGAR		1 336 853	1 878 234

Balansräkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2016-12-31</i>	<i>2015-12-31</i>
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Aktiekapital		100 000	100 000
		100 000	100 000
Balanserat resultat		127 696	63 156
Årets resultat		-41 402	64 540
		86 294	127 696
Summa eget kapital		186 294	227 696
Kortfristiga skulder			
Förskott från kunder		262 812	389 537
Leverantörsskulder		108 139	484 926
Skulder till koncernföretag		-	21 677
Övriga skulder		153 859	435 490
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	8	625 749	318 908
		1 150 559	1 650 538
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		1 336 853	1 878 234

Noter med redovisnings- och värderingsprinciper

Belopp i kr om inget annat anges

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med Årsredovisningslagen (1995:1554) och Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2012:1).

Värderingsprinciper

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inte annat anges nedan.

Avskrivningsprinciper för anläggningstillgångar

Avskrivningar enligt plan baseras på ursprungliga anskaffningsvärden och beräknad nyttjandeperiod. Nedskrivning sker vid bestående värdenedgång.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Materiella anläggningstillgångar

Inventarier	5 år
Datorer	3 år

Fordringar

Fordringar har efter individuell värdering upptagits till belopp varmed de beräknas inflyta.

Skatt

Uppskjuten skatt beräknas genom att temporära skillnader, på balansdagen, mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder multipliceras med relevant skattesats.

Uppskjutna skattefordringar i avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att beloppen kan utnyttjas mot framtida skattepliktiga överskott.

Redovisning av intäkter

Intäkter upptages till verkligt värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas. Intäkterna från nämndsverksamheten baseras på avtal.

Leasing

Samtliga leasingavtal redovisas som operationella i enlighet med de ekonomiska risker och fördelar som är förknippade med leasingobjekten.

I not specificeras aktuella samt framtida förväntade leasingkostnader. Där återfinns även beskrivning av väsentliga ingångna leasingavtal.

Pensionspremier

I stora delar av försäkringsbranschen tillämpas den kollektivavtalade tjänstepensionsplanen, FTP-planen. Denna är uppdelad i två avdelningar; FTP 1 för tjänstemän som är födda 1972 eller senare och FTP 2 för tjänstemän som är födda 1971 eller tidigare.

FTP 1 är avgiftsbestämd medan FTP 2 innehåller såväl en förmånsbestämd som en premiebestämd förmån. Då pensionspremier betalas löpande för både FTP 1 och FTP 2 tillämpas förenklingsregeln avseende redovisningen av FTP 2.

Periodisering av pensionskostnader enligt 62-årsregeln

Inom FAO-området tillämpas en kollektivavtalad tjänstepensionsplan, FTP-planen. För tjänstemän födda 1955 eller tidigare och som omfattades av FTP-planen 20 juni 2006 respektive 29 juni (SACO-medlemmar) gäller en övergångsregel som ger tjänstemannen rätt att från tidigast 62 års ålder lyfta en ålderspension. Arbetsgivaren ska i dessa fall finansiera ålderspensionen mellan 62 och 65 års ålder.

Vid periodiseringen av kostnaderna för denna pension uppkommer även temporära skillnader när det gäller bolagsskatt och särskild löneskatt.

Händelser efter balansdagen

Inga väsentliga händelser har inträffat efter balansdagen som påverkar bedömningen av bolagets resultat och ställning.

Not 1 Nettoomsättning

	2016	2015
Serviceavgifter kansli	2 194 724	2 130 800
Nämndsintäkter Läkemedelsskadenämnden	2 132 114	2 204 725
Övrigt	7	12
	<u>4 326 845</u>	<u>4 335 537</u>

Not 2 Övriga rörelseintäkter

	2016	2015
Bokförsäljning	304 000	-

Not 3 Leasingavgifter avseende operationella leasingavtal

	2016	2015
Summa minimileasavg inom 1 år	112 884	90 240
Summa minimileasavg 1-5 år	-	90 240
Summa minimileasavg >5 år	-	-
Räkenskapsårets leasingkostnader	92 004	90 249

Bolaget hyr verksamhetslokaler från Svensk Försäkring Administration AB som i sin tur hyr från Vasakronan AB. Objektet är Vasakronan AB:s egendom. Hyresavtalet löper fram till 2017-12-31. Uppsägning ska ske senast 9 månader före hyrestidens utgång, annars förlängs avtalet med tre år.

Under hösten 2016 har Svensk Försäkring Administration AB tagit upp förhandlingar med Vasakronan AB om förlängning av hyresavtalet men något nytt eller förlängt avtal har vid årsredovisningens upprättande inte träffats. I not specificeras därför enbart kostnaden till och med nuvarande avtals utgång 2017-12-31 då framtida kostnader ännu är okända.

Not 4 Anställda och personalkostnader

	2016	2015
Medelantalet anställda	2	2
Varav kvinnor	78%	71%
Varav män	22%	29%

Löner, andra ersättningar och sociala kostnader

Löner och ersättningar, vd	12 000	12 000
Löner och ersättningar, övriga anställda	1 018 005	931 205
	<u>1 030 005</u>	<u>943 205</u>

Pensionskostnader, övriga anställda	326 198	255 690
-------------------------------------	---------	---------

Sociala kostnader (exklusive pensionskostnader)	397 164	353 727
---	---------	---------

Ingen lön eller annan ersättning har utgått till styrelsen.

Löner och ersättningar avser endast personal i Sverige.

Vd är inte anställd i PFF Service AB, utan erhåller ett årligt arvode. Utbetalt arvode är ej pensionsgrundande.

Könsfördelning i företagsledningen.

	2016	2015
	<i>Andel kvinnor</i>	<i>Andel kvinnor</i>
Styrelse och vd	33%	33%

Not 5 Skatt på årets resultat

	2016	2015
Uppskjuten skatt	-6 216	1 109
Aktuell skatt	-	-31 758
	<u>-6 216</u>	<u>-30 649</u>

Avstämning av effektiv skatt

	Procent	Belopp	Procent	Belopp
Resultat före skatt		-35 186		95 189
Skatt enligt gällande skattesats	22,0%	7 741	22,0%	-20 942
Ej avdragsgilla kostnader	82,8%	29 129	12,6%	-12 036
Ej skattepliktiga intäkter	0,1%	47	0,0%	46
Aktivering av uppskjuten skatt underskottsavdrag	-107,8%	-37 938	0,0%	-
Kostnader som får dras av men som ej är bokförda	2,9%	1 021	-1,2%	1 174
Redovisad effektiv skatt	0,0%	0	33,4%	-31 758

Not 6 Inventarier

	2016	2015
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	123 385	123 385
Nyanskaffningar	24 384	-
Avyttringar och utrangeringar	-8 940	-
	<u>138 829</u>	<u>123 385</u>
<i>Akkumulerade avskrivningar enligt plan</i>		
Vid årets början	-112 297	-99 321
Avyttringar och utrangeringar	8 940	-
Årets avskrivning enligt plan	-14 542	-12 976
	<u>-117 899</u>	<u>-112 297</u>
Redovisat värde vid årets slut	<u>20 930</u>	<u>11 088</u>

Not 7 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2016	2015
Hyra	28 221	23 075
Förutbetalda lokal- och IT-gemensamma kostnader	12 582	9 882
Förutbetalda kostnader Shared Service Center	73 366	71 200
Övriga poster	28 615	108 511
	<u>142 784</u>	<u>212 668</u>

Not 8 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2016	2015
Personalrelaterade skulder	167 906	305 706
Arvoden Läkemedelsskadenämnden	430 365	-
Övriga poster	27 478	13 202
	<u>625 749</u>	<u>318 908</u>

Stockholm den 13 mars 2017

Bengt Westerberg
Ordförande

Mats Olausson
Verkställande direktör

Henrik Ask

Maria Edström

Peter Sandberg

Marie-Louise Zetterström

Vår revisionsberättelse har lämnats den 13 mars 2017
Ernst & Young AB

Magnus Fagerstedt
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Patientförsäkringsföreningen Service AB, org.nr 556683-2688

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Patientförsäkringsföreningen Service AB för år 2016.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Patientförsäkringsföreningen Service ABs finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Patientförsäkringsföreningen Service AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av Patientförsäkringsföreningen Service AB för år 2016 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar resultatet enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Patientförsäkringsföreningen Service AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelse skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Stockholm den 13 mars 2017

Ernst & Young AB

Magnus Fagerstedt
Auktoriserad revisor

PATIENTFÖRSÄKRINGSFÖRENINGEN

Box 24127, 104 51 Stockholm
Besöksadress: Karlavägen 108
info@pff.se www.pff.se